

NEZAVISNI SINDIKAT ZNANOSTI I VISOKOG OBRAZOVANJA
Independent Union of Research and Higher Education Employees of Croatia

U Zagrebu, 20. rujna 2016. godine

REKTORAT SVEUČILIŠTA U ZAGREBU
TRG MARŠALA TITA 14
10 000 ZAGREB

n/r prof.dr.sc. Damira Borasa, rektora

Cijenjeni rektore prof.dr.sc. Boras,

u želji da pridonesemo razrješenju aktualne situacije na Filozofskom fakultetu u Zagrebu, a temeljem zahtjeva većeg broja članova Sindikata usmjerenog k tome da Sindikat ispita zakonitost određenih okolnosti djelovanja aktualnog dekana Filozofskog fakulteta prof.dr.sc. Vlatka Previšića i mišljenja Pravne službe Sindikata, upućujem Vam sljedeće naše razmatranje.

Osobito važno pitanje u odnosu na koje su naši članovi zatražili očitovanje Sindikata odnosi se na mogućnost produljenja radnog odnosa nastavniku i nakon navršених 70 godina života usprkos čl. 102. stavka 7. Zakona o znanstvenoj djelatnosti i visokom obrazovanju iz 2003. godine, u kojem stoji da se radni odnos zaposleniku, izabranom u trajno zvanje prije 30. 07. 2013. godine može produljiti do isteka akademske godine u kojoj navršava 70 godina života.

Naše je mišljenje da u odnosu na navedenu kategoriju zaposlenika produljenje ugovora o radu iza akademske godine u kojoj navršavaju 70. godinu života nije dopušteno, čak ni u slučaju da se radi o zapošljavanju na teret vlastitih sredstva fakulteta.

Naime, sukladno Odluci Ustavnog suda U-I/5578/2013 od 18. 07. 2014. godine na pitanje mogućnosti produljenja ugovora o radu profesorima starijim od 65 godina koji su na dan 30.07.2013. godine bili u trajnom zvanju, a kojom je Ustavni sud u odnosu na tu kategoriju osoba ukinuo članke 102. stavke 8. do 11. Zakona o znanstvenoj djelatnosti i visokom obrazovanju (NN 123/03, 198/03, 105/04, 174/04, 02/07, 46/07, 45/09, 63/11, 94/13, 139/13, 101/14, 60/15: dalje: ZZDVO) primjenjuje se ranije zakonsko uređenje odnosno Zakon o znanstvenoj djelatnosti i visokom obrazovanju (NN br. 198/03), odredbe članka 102. stavka 7. kojim je određeno da „kada postoji potreba za nastavkom njegova rada, visoko učilište može redovitom profesor u trajnom zvanju i profesor visoke škole u trajnom zvanju produljiti radni odnos do isteka akademske godine u kojoj navršava 70 godina. Pri tome će se posebno cijiniti njegov znanstveni doprinos, uspješnost u obrazovnom procesu i odgoju mladih znanstvenika i nastavnika.“

Dakle, na profesore starije od 65 godina koji su na dan 30.07.2013. godine bili u trajnom zvanju ne mogu se primjenjivati odredbe sada važećeg ZZDVO-a nego ranije važeće zakonsko uređenje. Sukladno tom zakonskom uređenju smatramo da nema pravne osnove za produljenje ugovora o radu iza akademske godine u kojoj profesor koji je na dan 30.07.2013. godine bio u trajnom zvanju navršava 70. godinu, a s obzirom da su odredbe članka 102. stavka 8. do 11. sada važećeg ZZDVO-a, u odnosu na tu kategoriju osoba ukinute. Navedeno znači da je ukinuta i mogućnost njihova zapošljavanja na vlastita sredstva fakulteta jer ranije zakonsko uređenje nije predviđalo tu mogućnost.

Adresa / Address: Ulica Florijana Andrašeca 18 A, 10000 Zagreb, Croatia ☐ Tel: +385 1 4847-337 Fax: +385 1 4847-338
e-mail: uprava@nsz.hr www.nsz.hr ☐ OIB: 44542870641 ☐ Žiro-račun – IBAN: HR152360001101370304

Predsjednik / President: Prof. dr. sc. Igor Radeka ☐ Predsjednik Velikog vijeća / President of the Great Council: Vilim Ribić
Zamjenik predsjednika i potpredsjednik Velikog vijeća: Dr. sc. Tvrtko Smital ☐ Počasni predsjednik: Prof. dr. sc. Zvonimir Šikić

Datum osnivanja / Date of Founding: 11. 1. 1990.

Član / Member of: Education International & Matica hrvatskih sindikata

Međutim, postavlja se pitanje ima li i kakav je pravni učinak ugovora odnosno aneksa ugovora o radu koji bi između ostalog bio zaključen protivno Zakonu o znanstvenoj djelatnosti i visokom obrazovanju, odnosno kakve su moguće posljedice zaključivanja takvog ugovora.

U odgovoru na navedeno pitanje svakako je potrebno voditi računa o odredbi članka 322. Zakona o obveznim odnosima (NN br. 35/05, 41/08, 125/11, 78/15) kojim je određena ništetnost ugovora koji je sklopljen protivno prisilnim propisima.

U slučaju da temeljem potpisanog ugovora/dodatka ugovoru o radu profesor stariji od 65 godina koji je na dan 30.07.2013. godine bio u trajnom zvanju nastavi svoj rad na fakultetu i nakon isteka akademske godine u kojoj je navršio 70. godinu, fakultet bi kao poslodavac bio u vrlo nezavidnoj situaciji s obzirom da bi se na taj način izložio mogućoj prekršajnoj odgovornosti radi povrede odredaba Zakona o radu (NN br. 93/14) i Zakona o znanstvenoj djelatnosti i visokom obrazovanju, a koja bi za fakultet mogla rezultirati ne malim novčanim kaznama.

Naime, prema Zakonu o radu (NN br. 93/14) ukupno trajanje svih uzastopnih ugovora o radu sklopljenih na određeno vrijeme, uključujući i prvi ugovor o radu, ne smije biti neprekinuto duže od tri godine, osim ako je to potrebno zbog zamjene privremeno nenazočnog radnika ili je zbog nekih drugih objektivnih razloga dopušteno zakonom ili kolektivnim ugovorom pri čemu se svaka izmjena, odnosno dopuna ugovora o radu na određeno vrijeme koja bi utjecala na produljenje ugovorenog trajanja toga ugovora (dakle i aneks ugovora o radu), smatra svakim sljedećim uzastopnim ugovorom o radu na određeno vrijeme.

Postupanje suprotno navedenoj odredbi Zakona o radu predstavlja prekršaj iz članka 228. Zakona o radu za koji je moguće izreći novčanu kaznu od 31.000,00 do 60.000,00 kuna.

Istovremeno, Fakultet bi se mogao naći i u prekršaju sukladno članku 113.a stavka 1. točke 3. ZZDVO-a kojim je predviđena novčana kazna u iznosu od 30.000,00 do 100.000,00 kuna ako pravna osoba ne poštuje odredbe tog Zakona o odlasku znanstvenika i nastavnika u mirovinu.

Nadalje, u odnosu na konkretnu situaciju vezanu za produljenje radnog odnosa dekana prof.dr.sc. Vlatka Previšića, naši članovi ističu pitanje je li sukladno Statutu Filozofskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu moguće odluku o produženju radnog odnosa zaposleniku donijeti bez prethodne odluke i suglasnosti Fakultetskog vijeća tog Fakulteta, odnosno može li bez takve odluke prodekan s dekanom valjano sklopiti ugovor/dodatak ugovoru o radu?

U odnosu na ovo pitanje skrećemo pozornost da se kao temelj za potpisivanje Dodatka ugovora o radu između Filozofskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu i dekana prof.dr.sc. Vlatka Previšića, u istom navodi Odluka Fakultetskog vijeća i suglasnost Rektora i Senata Sveučilišta u Zagrebu iz 2014. godine kojima se prof.dr.sc. Previšić izabire na mjesto dekana Filozofskog fakulteta na mandat od tri akademske godine.

Pravno gledajući, navedene odluke iz 2014. godine, ne mogu biti osnova za produljenje ugovora o radu dekanu prof.dr.sc. Previšiću. Naime, Pravilnik o postupku i uvjetima produljenja radnog odnosa za redovite profesore u trajnom zvanju Filozofskog fakulteta u Zagrebu (NN br. 123/03, 198/03, 105/04, 174/04) jasno uređuje proceduru produljenja ugovora o radu iza akademske godine u kojoj je zaposlenik navršio 65. godinu života. Sukladno navedenom Pravilniku potrebu za rad zaposlenika utvrđuje vijeće odsjeka na način da odlukom utvrdi rok na koji se iskazuje potreba te poslovi i zaduženja koje će u tom roku predloženi obavljati. Temeljem takve odluke vijeća odsjeka izrađuje se izvješće o ispunjavanju uvjeta za produljenje radnog odnosa koje između ostalog uključuje izvješće o znanstvenim i stručnim radovima te ocjenu nastavnog rada predloženika u protekle tri godine.

Konačnu odluku o produljenju radnog odnosa na prijedlog vijeća odsjeka donosi Fakultetsko vijeće s time da su spomenutim Pravilnikom propisani minimalni uvjeti u pogledu znanstvenog i nastavnog rada koje predložnik mora ispunjavati unatrag tri godine da bi mu se produljio radni odnos (objava najmanje jedne knjige ili dva znanstvena rada, mentorstvo u izradi magistarskog ili doktorskog rada, mentorstvo u izradi najmanje 4 diplomskih radova, sudjelovanje u izvođenju poslijediplomskih studija, itd.). Dakle, načelno govoreći, kada bi profesoru koji je na dan 30.07.2013. godine bio u trajnom zvanju i bilo moguće dodatno produljiti radni odnos iza akademske godine u kojoj navršava 70. godinu života (a što nije!), on bi morao proći proceduru propisanu Pravilnikom o postupku i uvjetima produljenja radnog odnosa za redovite profesore u trajnom zvanju Filozofskog fakulteta u Zagrebu te bi prije zaključenja dodatka ugovoru kojim se zaposleniku produljuje radni odnos iza akademske godine u kojoj navršava 70. godina života, o tome morala postojati posebna odluka Fakultetskog vijeća.

Čak i u situaciji u kojoj ne bi postojao gore spomenuti Pravilnik, a koji kao poseban propis jasno definira postupak produljenja ugovora o radu iza akademske godine u kojoj je profesor navršio 65. godinu života, dekan, kao ovlaštena osoba za zastupanje ustanove, bez posebne ovlasti od strane Fakultetskog vijeća ne bi mogao potpisati ugovor odnosno dodatak ugovoru o radu sam sa sobom. Naime, člankom 148. stavkom 3. Zakona o ustanovama (NN br. NN 76/93, 29/97, 47/99, 35/08) propisano je da ravnatelj ne može bez posebne ovlasti upravnog vijeća ili osnivača ustanove, odnosno organa kojeg je osnivač odredio nastupati kao druga ugovorna strana i s ustanovom sklapati ugovore u svoje ime i za svoj račun, u svoje ime a za račun drugih osoba, ili u ime i za račun drugih osoba. Okolnost da je ugovor u njegovu zamjenu potpisao jedan od prodekana ne mijenja činjenicu da je to ugovor koji je s ustanovom sklopljen u ime i za račun dekana.

Nadalje, a nastavno na izneseno, posebno zanimljivo pitanje jest može li profesor u odnosu na kojeg je 2011. godine donesena odluka o produljenju ugovora o radu iza akademske godine u kojoj navršava 65. godina života do zaključno akademske godine u kojoj navršava 70. godinu života uopće u tom razdoblju biti izabran na funkciju dekana, a s obzirom na odredbu spomenutog Pravilnika o postupku i uvjetima produljenja radnog odnosa za redovite profesore u trajnom zvanju Filozofskog fakulteta u Zagrebu koja određuje da je odlukom kojom mu se dozvoljava nastavak rada utvrđen i rok na koji se iskazuje potreba te poslovi i zaduženja koje će u tom roku predložnik obavljati. Pri tome je vrlo izvjesno da ta odluka ne obuhvaća i izbor na funkciju dekana, jer ju po naravi stvari ni ne može obuhvatiti s obzirom da je preduvjet produljenja ugovora nastavnika iza 65. godine života potreba za nastavkom njegova rada u znanosti odnosno nastavi. Dakle, zakonito postupanje prilikom odobravanja nastavka radnog odnosa iza 65. godine života sukladno ranije važećem zakonodavstvu Fakultetskom vijeću Filozofskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu 2014. godine ne bi ostavilo prostora izabrati prof.dr.sc. Previšića na funkciju dekana.

Članovi Sindikata su također postavili pitanje je li u skladu sa zakonom zbog nedovoljnog broja studentskih predstavnika u sastavu nekog fakultetskog vijeća donesenu odluku tog vijeća proglasiti nelegitimnom, osobito u situaciji, kada jedan studentski glas više ne bi mogao promijeniti rezultat glasovanja.

U odnosu na ovo pitanje ističemo da je valjanost odluka koje su donesene od strane nepropisano sastavljenih tijela pravno pitanje u odnosu na koje postoje različita pravna stajališta koje idu od stava da je bilo koja odluka donesena od nepropisno sastavljenog tijela nezakonita do stajališta da nepropisan sastav tijela ne bi bio od utjecaja na valjanost odluka ako je tijelo prilikom donošenja pojedinih odluka imalo kvorum legitimnih članova i da je odgovarajuća većina članova tijela donijela odluku. Međutim, ono što je nesporno moguće reći jest da se ova dva pravna stajališta međusobno isključuju te da ne bi bilo moguće tvrditi da je jedna odluka nekog tijela zbog njegovog nepropisnog

sastava prilikom donošenja te odluke nevaljana, a da druga to nije. Isto tako, neovisno o tome što predstavnici studenata ne sudjeluju u odlukama o izboru u zvanja i na radna mjesta, dosljedna primjena stajališta da nepropisno sastavljeno tijelo ne može donijeti valjane odluke značila bi da i odluke o statusnim pitanjima zaposlenika ne bi bile valjane jer ih je donijelo nepropisno sastavljeno tijelo, neovisno sudjeluju li studenti u njihovom donošenju.

Smatramo da gore problematizirana pitanja mogu biti od značajnog utjecaja na prava zaposlenika Filozofskog fakulteta u Zagrebu te Vas ovim putem u interesu njihove zaštite pozivamo da uvažavajući gore iznesena pravna stajališta, ali i iskazanu volju većine članova Fakultetskog vijeća Filozofskog fakulteta u Zagrebu, kao osoba odgovorna za zakoniti rad Sveučilišta u Zagrebu razmotrite potrebu postupanja po članku 13. stavku 9. te članku 42. stavcima 9. i 10. Statuta Sveučilišta u Zagrebu.

S poštovanjem,

Vilim Ribić,
predsjednik Velikog vijeća Sindikata znanosti

